

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRKİYE'DE NAKİT AKISLARININ SUNUMUNDA YÖNTEM TERCİHLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE BRÜT YÖNTEME GÖRE RAPORLANMIŞ NAKİT AKIS TABLOLARININ
İNCELENMESİ

AUTHORS: Süleyman BAYRIKÇIOĞLU, Osman BAYRI

PAGES: 385-416

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1008092>

TÜRKİYE’DE NAKİT AKIŞLARININ SUNUMUNDA YÖNTEM TERCİHLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE BRÜT YÖNTEME GÖRE RAPORLANMIŞ NAKİT AKIŞ TABLOLARININ İNCELENMESİ¹

EVALUATION OF METHOD PREFERENCES IN THE PRESENTATION OF CASH FLOWS IN TURKEY AND INVESTIGATION OF CASH FLOW STATEMENTS REPORTED ACCORDING TO DIRECT METHOD

Süleyman BAYRAKCIOĞLU*, Osman BAYRİ**

* Arş. Gör., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
suleymanbayrakcioglu@sdu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3993-6696>

** Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
osmanbayri@sdu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2837-0778>

ÖZ

Nakit Akış Tabloları Standardı brüt yöntemi önermesine rağmen, yöntem seçimini serbest bırakmıştır. Araştırmanın amacı Türkiye’de nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin analizidir. Elde edilen bulgular sonucunda şirketlerin %80’inden fazlası net yönteme göre nakit akış tablosunu raporladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin de büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı bu yöntemi kullanmaktadırlar.

Çalışma kapsamında nakit akış tablosunda sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığı değerlendirilmiş ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeyleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda brüt yönteme göre raporlama yapan reel sektör şirketlerin nakit akış tabloları incelenmiştir. Nakit akış tablosunda sunulan bilgiler diğer finansal tablolarda ve dipnotlarda sunulan bilgilerle karşılaştırılarak yeniden hesaplanmış ve finansal tablo kullanıcılarının ilave bilgi gereksinimlerinin belirlenmesine çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nakit Akış Tablosu, Brüt Yöntem, Net Yöntem.

Jel Kodları: M40, M41.

ABSTRACT

Although the Cash Flow Statements Standard proposes a direct method, the method selection is released. The aim of the research is the analysis of the preferred method of presentation of cash flows in Turkey. As a result of the findings, it was concluded that more than 80% of the companies report the cash flow statement according to the indirect method. The majority of the companies that report on the direct method use this method due to the legal requirements.

Within the scope of the study, the consistency of the information presented in the cash flow statement and the data obtained as a result of the calculations were evaluated and the level of meeting the information requirements of the users of the financial statements was evaluated. Within this scope, cash flow statements of real sector companies reporting according to gross method are examined. The information presented in the statement of cash flows recalculated and compared with the

¹ Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SYL-2018-6744 nolu proje kapsamında desteklenen “Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sisteminde Dönemiçi Nakit Akışlarından Nakit Akış Tablosunun Hazırlanabilirliği Üzerine Bir Uygulama” isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

information presented in the financial statements and users of financial statements was to determine the additional information requirements.

Keywords: Cash Flow Statement, Direct Method, Indirect Method.

Jel Codes: M40, M41.

1. GİRİŞ

İşletmeler kâr etmek amacıyla farklı faaliyetlerde bulunmalarına karşın, özünde faaliyetlerine devam etmek, yükümlülüklerini yerine getirmek ve yatırımcılarına getiri sağlamak gibi benzer nedenlerle nakde ihtiyaç duymaktadırlar. (TMS 7, 2005, par. 3). Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kâr veya zararın belirlenmesine yönelik olarak oluşturulmuştur ve nakit akışlarının belirlenmesi ve izlenmesinde yetersiz kalmaktadır. Çünkü nakit akışlarına yön veren ilkeler kâr veya zararın belirlenmesine yön veren ilkelerden farklıdır (Bayri, 2007, s. 24). Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo “Nakit Akış Tablosu”dur. Nakit akış tablosunun dışındaki finansal tablolar tahakkuk esasına göre düzenlenmiş oldukları için işletmenin nakit akışları hakkında açık bir bilgi taşımazlar (Sayılğan, 2011, s. 121). Birbirini izleyen iki dönem arasındaki nakit ve nakde eşdeğer varlık tutarlarındaki değişmeyi açıklayabilmek için nakit esasına göre hazırlanan nakit akış tablosuna ihtiyaç vardır.

2. NAKİT AKIŞ TABLOSU

Nakit akış tablosu bir hesap döneminde oluşan nakit akışını, nakit giriş ve çıkışlarını; işletmenin tahsilat ve ödemelerini kaynakları ve kullanım yerleri ile birlikte gösteren bir tablodur. Nakit akış tablosu işletmenin bugünkü nakit durumu hakkında sunduğu bilgilerle geleceğe yönelik bir projeksiyon sunar. Nakit hareketleriyle ilgili gelir tablosu ve finansal durum tablosundan elde edilemeyen birçok veriyi ayrıntılı olarak ortaya koyar (Önce, 2013a, s. 13).

Yatırımcılar genellikle tahakkuk esasına göre hesaplanan net kâr veya zarara

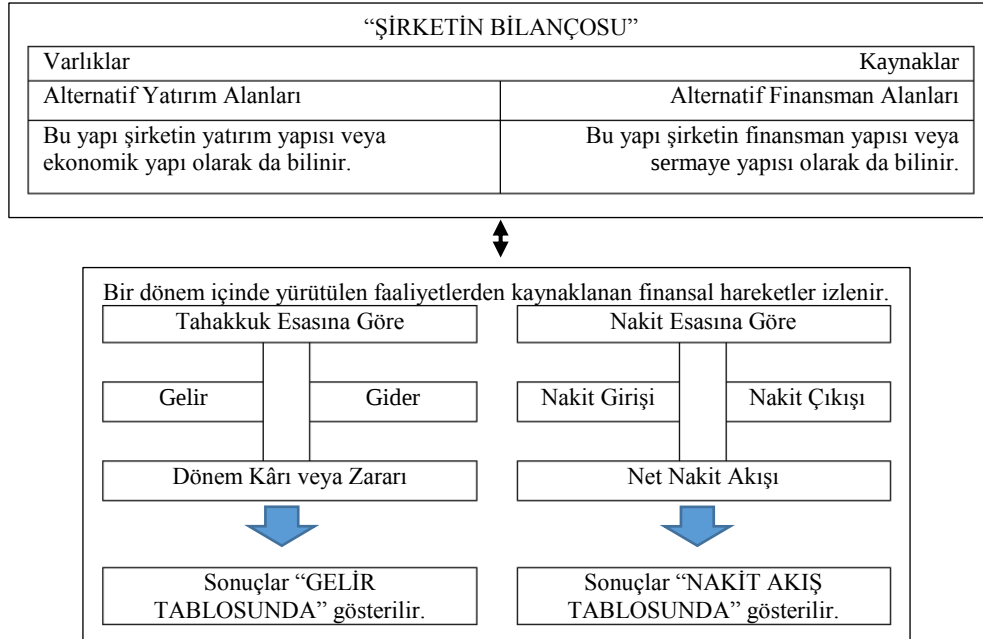
odaklanmaktadır; fakat nakit akışları hakkındaki bilgiler bir işletmenin likiditesini, finansal esnekliğini ve genel finansal performansını değerlendirmede önemlidir (Kieso, Weygandt ve Warfield, 2013, s. 197). Gelir tablosunda tahakkuk esasına göre hesaplanan kâr veya zararın yetersiz kaldığı hususların giderilmesi bakımından nakit akış tablosunun birçok avantajı vardır. Birçok durumda işletmeler arası adil bir karşılaştırmaya temel olan kârın yönetimin ihtiyaçlarına göre kolayca artırılabilir veya azaltılabilir olması nedeniyle kârın zamanla manipüle edilebilir bir miktar olduğu kanıtlanmıştır (Fridson ve Alvarez, 2002, s. 91). İşletmenin nakit akışını hangi faaliyetlerden gerçekleştirdiğini gösteren nakit akış tablosu temel finansal tablolara (bilânço ve gelir tablosu gibi) oranla işletme yönetiminin manipülasyonundan daha az etkilenmektedir. (Kısakürek ve Ayarlıoğlu, 2014, s. 209). Ayrıca gelir ve giderler ile nakit girişleri ve çıkışları arasındaki bağlantının; kar/zarar ve nakit mevcudu arasındaki bağlantı ve farklılıkların analizi kârın manipülasyonunun önlenmesine yönelik katkı yapabilir.

Bir işletmenin finansal bilgilerine ihtiyaç duyan finansal tablo kullanıcıları, işletmenin nakit ve nakit benzeri oluşturma yeteneğinin yanı sıra oluşan nakdin nasıl kullanıldığı konusunda bilgiye ihtiyaç duyarlar. İşletmenin oluşturduğu nakdin kaynağı finansal tablo kullanıcıları için önemlidir ve bu nakdin ne kadarının esas faaliyetlerinden, ne kadarının da diğer faaliyetlerden elde etme eğiliminde olduğu nakit akış tablosu yardımıyla öğrenilebilir (Özbirecikli, Kıymetli Şen ve Tüm, 2017, s. 42).

Nakit akış tablosu finansal durum tablosu ve gelir tablosu arasında bir köprüdür ve bu

tablolardan elde edilemeyen bilgileri sağlamaktadır. Nakit akış tablosu, kârlılığa değil, likiditeye odaklanır. Bütün gelirleri ve giderleri içermediğinden dolayı kârlılığın bir ölçüsü değildir. Bütün gelirler ve giderler ancak tahakkuk esaslı muhasebe sistemi

içerisinde tespit edilebilir (Boyd ve Cortese-Danile, 2000, s. 59). Aşağıdaki şekil finansal durum tablosu, gelir tablosu ve nakit akış tablosu arasındaki etkileşimi ortaya koymaktadır.

Şekil 1: Finansal Durum Tablosu, Gelir Tablosu ve Nakit Akış Tablosu Arasındaki Etkileşim

Kaynak: (Sayılğan, 2017, s. 16)

Şekil 1 şirketin yatırım, finansman ve esas faaliyetlerinin etkileşim içinde olduğu, bu etkileşimin faaliyetler sürdüğü müddetçe devam edeceği, nihayetinde gelirin ve giderin, nakit girişlerinin ve nakit çıkışlarının; şirketin yatırım, finansman ve esas faaliyetleriyle bağlantılı olarak finansal tablolarda raporlandığını göstermektedir (Sayılğan, 2017, s. 17).

Finansal durum tablosu ve gelir tablosu bir işletmenin nakit akışları (nakit girişleri ve nakit çıkışları) hakkında yalnızca sınırlı bilgi sağlamaktadır. Örneğin, karşılaştırmalı finansal durum tabloları, yıl boyunca maddi duran varlıkların ve teçhizatın artışını göstermektedir. Fakat bu artışın nasıl finanse edildiğini veya ödendiğini gösteremez. Gelir tablosu net kârı veya zararı gösterir. Ancak

işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit tutarını gösteremez. Bu finansal tabloların hiçbirinde nakdin nereden geldiğine ve nasıl kullanıldığına dair ayrıntılı bir özet bulunmamaktadır (Weygandt, Kieso ve Kimmel, 2014, s. 650). Finansal tablo kullanıcılarına nakit akışlarına ilişkin ayrıntılı bilgi nakit akış tablosu aracılığı ile sunulmaktadır.

Gelir tablosu, finansal tablo kullanıcılarına belirli bir faaliyet dönemi boyunca firmanın faaliyetlerinin sonuçlarını sunmaktadır. Finansal tablo kullanıcıları firmanın gelirlerinin kompozisyonunu ve işletme giderlerini gelir tablosu ile görür. Nakit akış tablosu ise finansal tablo kullanıcılarına firmanın nakit girişlerini nasıl oluşturduğu ve nakit çıkışlarının nasıl kullanıldığını

hakkında bilgi verir (Guerard ve Schwartz, 2007, s. 65). Nakit akış tablosu sadece işletmelerde gerçekleşmiş olan nakit giriş ve çıkışlarını kapsar. Yani, doğrudan nakit tahsilat ve ödeme işlemlerini etkilemeyen işlemleri kapsamaz (Orhan ve Başar, 2015, s. 109).

Gelir tablosu yönetime şirketin nakit durumu hakkında bilgi sağlayamamaktadır. Büyük oranda kârlılığın olmasına rağmen çoğu zaman şirketler çalışanlarının maaşları için yeterli nakde sahip olamayabilir. Bunun nedeni, yeterli kârlılığın yeterli düzeyde nakit kaynağı temin edememesidir. (Rao, 2006, s. 365). Bu bakımdan finansal tablo kullanıcıları için tahakkuk esasına göre belirlenen gelir ve giderlerin eksik yönleri nakit giriş ve çıkışlarının raporlanması ile tamamlanabilir.

Nakit akış tablosu, diğer finansal tablolarla kullanıldığı zaman, okuyucuların işletmenin net aktiflerindeki değişimi, finansal yapısını (likidite ve borç ödeme gücü dâhil) ve nakit akışlarının tutar ve zamanlamasını değişen koşullara ve fırsatlara uyum sağlamak amacıyla etkileme yeteneğini değerlendirebilmesi için gerekli bilgiyi sağlar (TMS 7, 2005, par. 4). Bu tablonun önemi, kullanıcılarına işletmenin likidite, ödeme gücü ve finansal esnekliği değerlendirmesine yardımcı olmasıdır (Kieso vd., 2013, s. 198). Nakit akış tablosu, finansal durum tablosu ve gelir tablosundan doğrudan elde edilemeyen bilgileri ilgililere sunar. Tablonun sunduğu bilgiler yardımıyla finansal tablo kullanıcıları aşağıda sayılan hususların analizini yapabilirler (Karapınar ve Zaif, 2013, s. 149);

- İşletmenin gelecekte pozitif nakit akışı oluşturma gücünün analiz edilmesi,
- İşletmenin yükümlülüklerini karşılama ve kâr payı ödeme gücünün analizi,
- İşletmenin dış finansman ihtiyacının analizi,
- İşletmenin net kâr ile nakit giriş ve çıkışları arasındaki farkların nedenlerinin analizi,
- İşletmenin belirli bir hesap dönemindeki yatırım ve finansman

faaliyetlerinin, nakit ve nakitle ilişkisiz işlemlere etkisinin analizi.

Yukarıdaki hususları detaylı olarak ele almak gerekirse nakit akış tablosu, yatırımcılara, kredi verenlere ve diğer ilgililere aşağıdaki hususları değerlendirmek için bilgi sağlar (Kepçe, 2017, ss. 38-39; Kieso vd., 2013, s. 1182; Weygandt, 2009, s. 182):

- **İşletmenin gelecekteki nakit akışlarını oluşturma yeteneğini ortaya koyar.** Nakit akışı ile ilgili finansal raporlamanın öncelikli hedefi, gelecekteki nakit akışlarının tutarlarını, zamanlamasını ve belirsizliğini tahmin etmek için bilgi sağlamaktır. Satışlar ya da işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışları ile nakit mevcudunda meydana gelen artış veya azalışlar arasındaki ilişkiyi inceleyerek, işletmenin gelecekte elde edeceği nakit akışlarının tahmini, tahakkuk esasına göre hazırlanan finansal tabloları kullanarak yapılacak tahminlere göre daha gerçekçi sonuçlar verecektir.
- **İşletmenin yükümlülüklerini yerine getirme becerisini ortaya koyar.** Basitçe ifade etmek gerekirse nakit esastır, işletme için vazgeçilmezdir. Yeterli nakit olmadığı sürece, işletme çalışanlara ödeme yapamaz, borçlarını ödeyemez, temettü ödeyemez, ekipman edinemez ve yatırım yapamaz. Nakit akış tablosu işletmede nakdin nereden geldiğini ve nasıl kullandığını gösterir. Çalışanlar, alacaklılar, hissedarlar ve müşteriler bu tablo ile özellikle ilgilenmelidir. Çünkü bir işletmedeki nakit mevcudunu tek başına göstermektedir.
- **Kâr veya zarar ile işletme faaliyetlerinden net nakit akışı arasındaki farkın nedenlerini ortaya koyar.** Kâr veya zarar, işletme başarısı veya başarısızlığı hakkında bilgi sağlayan önemli bir göstergedir. Ancak tahakkuk esasına göre hesaplanan bu tutarın işletme performansını değerlendirmede tek başına

kullanımının doğru olmadığı yönünde görüşler de vardır. Bunun nedeni tahakkuk esasına dayalı kâr veya zarara ulaşmak için birtakım tahminlerin yürütülmesi gerekmektedir. Nakit akış tablosunda böyle bir durum söz konusu değildir. Bu nedenle finansal tablo okuyucuları, bir işletmenin net kârının işletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışından neden farklı olduğunu değerlendirmek suretiyle fayda sağlayabilirler.

- **Dönem içinde gerçekleşen yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını ortaya koyar.** İşletmeler esas faaliyetlerinin yanı sıra yatırım ve finansman faaliyetlerinde de bulunmaktadır. Yatırım faaliyetleri, bir işletmenin ürünleri veya hizmetleri dışındaki varlıkların satın alınması ve satılmasını içerir. Finansman faaliyetleri ise borçlanmalar ve borçların geri ödemeleri, ortaklar tarafından yapılan yatırımlar ve ortaklara yapılan temettü dağıtımlarını içerir. Finansal tablo okuyucuları bir işletmenin yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını inceleyerek, varlıkların ve yükümlülüklerin dönem içinde neden değiştiğini daha iyi anlayabilir. Özetle, nakit akış tablosundaki bilgiler aşağıdaki soruları cevaplamak için yararlıdır:
 - Nakit akışı net kâr veya zarardan daha büyük veya daha az mı?

- Dönem zararı olduğu halde nakit mevcudu nasıl arttı?
- İşletme ne kadar borçlandı?
- Borçlanma araçları ile elde edilen nakit girişi nasıl kullanıldı?
- Maddi duran varlıklar ve maddi olmayan varlıklara ne yatırım yapıldı ve bu harcamalar nasıl finanse edildi?
- Geçen yıla göre temettü ödemeleri arttı mı? Artmadı ise temettü ödemeleri neden artmadı?
- İşletme kendi hisselerini geri almak için ne kadar nakit kullandı?

2.1. Nakit Akışlarının Sınıflandırılması

Nakit akışları nakit ve nakit benzeri varlıklara ilişkin giriş ve çıkışları ifade etmektedir (TMS 7, 2005, par. 6) Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır (TMS 7, 2005, par. 10). Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, iki muhasebe dönemi arasındaki nakit değişiminin üç ana başlık altında toplanmasını gerektirir: nakit sağlanan veya nakit kullanımını temsil eden (1) işletme faaliyetleri, (2) yatırım faaliyetleri ve (3) finansman faaliyetleri. Üç kategori, üç çok farklı nakit kaynak ve kullanımını temsil etmektedir (Mulford ve Comiskey, 2005, s. 5). **Tablo 1**, finansal durum tablosu açısından temel nakit girişlerini (kaynakları) ve nakit çıkışlarını (kullanımları) sınıflandırmaktadır.

Tablo 1: Finansal Durum Tablosu Açısından Nakit Girişleri ve Çıkışları

Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
Aktif Kalemlerdeki Azalma	Aktif Kalemlerdeki Artışlar
Pasif Kalemlerdeki Artışlar	Pasif Kalemlerdeki Azalışlar
Dönem Sonu Net Kâr	Dönem Sonu Net Zarar
Nakit Hisse Senedi İhracı	İhraç Edilen Hisse Senetleri Nakit Geri Alışları

Kaynak: (Gitman ve Zutter, 2012, s. 118)

İşletme faaliyetleri, bir işletmenin ana gelir getirici faaliyetleri ile yatırım ve finansman faaliyeti olmayan diğer faaliyetlerini kapsamaktadır. Yatırım faaliyetleri, uzun vadeli varlıkların ve nakit benzerleri içerisinde yer almayan diğer yatırımların

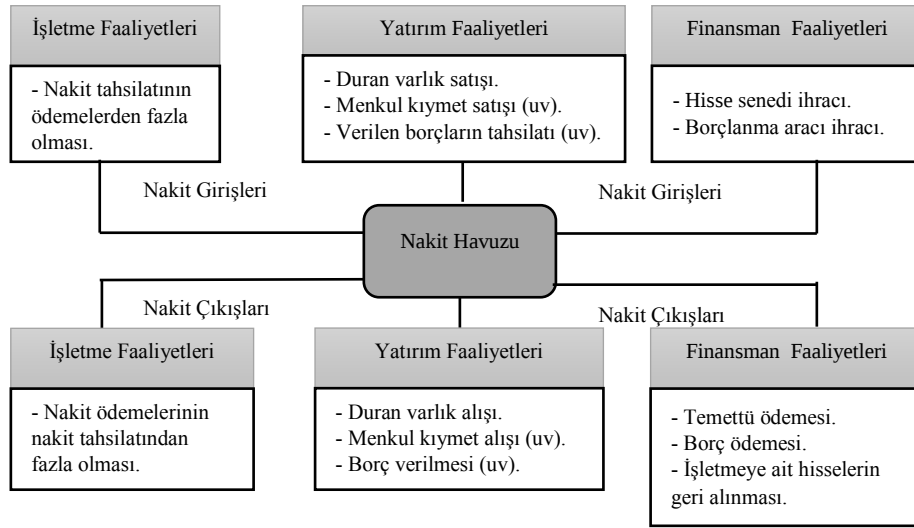
elde edinilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin faaliyetleri içermektedir. Finansman faaliyetleri ise, öz kaynaklar ile yabancı kaynakların yapısında ve tutarında değişiklik meydana getiren faaliyetleri ifade etmektedir (Karğın ve Aktaş, 2011, s. 4).

Faaliyetlere göre sınıflandırılan nakit akışları **Şekil 2**'de ele alınmıştır.

Nakit akış tablosunun alt bölümleri oluşturulurken aşağıdaki genel ilkelere göre ilgili bölümlere ilişkin bilgiler elde edilir (Karapınar ve Zaif, 2013, s. 155; Weygandt vd., 2014, s. 651):

- İşletme faaliyetleri gelir tablosu kalemlerini içerir.

- Yatırım faaliyetleri, yatırımların ve uzun vadeli varlık kalemlerinin değişiminden kaynaklanan nakit akışlarını içerir.
- Finansman faaliyetleri, uzun vadeli yükümlülüklerdeki ve özkaynak kalemlerindeki değişimlerden kaynaklanan nakit akışlarını içerir.

Şekil 2: Faaliyetlere Göre Sınıflandırılan Nakit Akışları²

Kaynak: (Kieso vd., 2013, s. 198)

Bir işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden olan nakit akışlarını iş sahalarına en uygun şekilde gösterir. Faaliyet bazında sınıflama, kullanıcılara, bu faaliyetlerin işletmenin finansal durumuna ve nakit ve nakit benzerlerine olan etkisine ilişkin bilgi sağlar. Bu bilgi ayrıca, faaliyetler arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi için de kullanılabilir (TMS 7, 2005, par. 11).

2.2. Nakit Akış Tablosunun Sunumu

Nakit Akışlarının Sınıflandırılması bölümünde açıklanan faaliyetlerle ilgili

nakit akışları, nakit akış tablosunun genel formatını oluşturmaktadır. İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları bölümü her zaman önce görünür. Bunu yatırım faaliyetleri bölümü ve daha sonra finansman faaliyetleri bölümü takip eder (Kieso vd., 2013, s. 1185).

Nakit akış tablosunun düzenlenmesinde, brüt (dolaysız) ve net (dolaylı) yöntem olmak üzere iki yöntem kullanılmaktadır (Karapınar ve Zaif, 2013, s. 155). Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama

² Nakit akış tablosunda alınan faizler, ödenen faizler, alınan kâr payları ve ödenen kâr payları ayrı bir şekilde gösterilir. Bu kalemlerin her biri dönemler itibarıyla tutarlı bir şekilde esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır. Bu şekilde nakit akışlarının temel olarak sınıflandırılması amaçlandığından söz konusu nakit akışları finansman faaliyetlerinde ele alınmıştır.

Standartlarını uygulama zorunluluğu olan işletmeler için, uygulama birliğinin sağlanması bakımından nakit akış tablolarının Türkiye içinde raporlanmasında, brüt (dolaysız) yöntemin uygulanmasını tercih etmiştir. Kamu Gözetimi Kurumu (KGK) ise Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını (BOBİ FRS) uygulama zorunluluğu olan işletmelerin nakit akışlarının raporlanmasında brüt (doğrudan) ya da net (dolaylı) yöntemlerden birinin kullanılabileceğini belirtmektedir (BOBİ FRS, 2017, par. 2.9) İşletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının raporlanmasında kullanılabilen bu iki yöntem (TMS 7, 2005, par. 18):

- Brüt nakit girişleri ve brüt nakit çıkışlarına ait ana grupların belirtildiği *Brüt (Dolaysız) Yöntem* veya
- Net kâr/zararın, gayri nakdi işlemlerin, geçmiş veya gelecek işlemlerle ilgili nakit giriş veya çıkışları, tahakkuklarının veya ertelemelerinin ve yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarına ilişkin gelir veya gider kalemlerinin etkilerine göre düzeltildiği *Net (Dolaylı) Yöntemden* oluşmaktadır.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının raporlanmasında her iki yöntem de işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit için aynı toplam tutarı vermektedir. Buna karşın toplam tutarı oluşturan kalemlerin açıklanmasında farklılıklar (Weygandt, 2009, ss. 183-184). Nakit akış tablolarının düzenlenmesinde kullanılan brüt yöntem, brüt nakit girişleri ve brüt nakit çıkışlarına ait ana grupların belirtildiği bir yöntemdir. Net yöntem ise, net kâr/zararın, gayri nakdi işlemlerin, geçmiş veya gelecek

işlemlerle ilgili nakit giriş veya çıkışları tahakkuklarının veya ertelemelerinin ve yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarına ilişkin gelir veya gider kalemlerinin etkilerine göre düzeltildiği bir yöntemdir (Özdemir, 2014, s. 61).

Brüt yöntemle hazırlanmış nakit akış tablosunun özelliği, nakit hesabının gelir tablosunun üst ana kalemi olan satış geliriyle başlamasından kaynaklanmaktadır. Eğer nakit akış tablosunun düzenlenmesi gelir tablosunun son kalemi olan net kârla başlanarak yapılırsa bu tür nakit akış tablosu net yöntem ile hazırlanmış nakit akış tablosudur. Bu iki yöntemle hazırlanan tabloların tek farkı işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışının hesaplanmasından gelmektedir. Yatırım ve finansman faaliyetleri nedeniyle nakit akış bölümleri her iki yöntemde de aynıdır (Önce, 2013b, s. 88).

Net yöntem uygulamada yaygın olarak kullanılmaktadır. İşletmeler hazırlanmasının kolay olduğu düşüncesi³ ve dönem net kâr veya zararı ile işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışı arasındaki farklara odaklanmasından dolayı net yöntemi tercih etmektedir. Geriye kalan azınlıktaki işletmeler ise brüt yöntemi tercih etmektedir. Brüt yöntem işletme nakit tahsilatlarını ve ödemelerini gösterir ve bu nedenle nakit akışlarının açıklanmasında daha tutarlıdır. FASB brüt yöntem tercihini ifade etmiş ancak her iki yöntemin kullanılmasına izin vermiştir. Brüt yöntem kullanıldığında, net yöntem kullanılarak hesaplanan işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışları ayrı ayrı raporlanmalıdır (Weygandt, 2009, s. 184). Aşağıda önce net (dolaylı) daha sonra brüt (dolaysız) yöntem detaylı olarak ele alınmaktadır.

³ Nakit akış tablosunun net yöntemle göre hazırlanmasının kolay olduğu yönündeki görüş esasında geçmişten gelen alışkanlıkların sürdürülmesinden kaynaklanmakta ve değişikliklerin kolay kabul görmemesiyle alakalı olabilir. Sanayileşme ile muhasebe uygulamalarında yer alan amortisman gideri, kâr ile nakit arasındaki bağı koparmıştır. Kâr/zarar tutarına amortisman giderinin eklenmesiyle kâr ile nakit arasındaki bağı pratik bir şekilde kurulmuştur. Bu

pratik çözüm günümüzde hala nakit akış tablosunun net yöntemle göre yaygın bir biçimde hazırlanmasının nedenidir. Ayrıntılı açıklamalar için (Yücel, 2017) bakabilirsiniz. Ayrıca (Bahnsen, Miller ve Budge, 1996) çalışmada net yöntemin, düşünüldüğü kadar kolay olmadığını ve brüt yöntemin sanıldığı kadar zor olmadığını gösteren kanıtlara erişmiştir.

2.2.1. Net (Dolaylı) Yöntem

Mutabakat yöntemi olarak da adlandırılan net yöntem kısaca net kâr (zarar) tutarının nakit cinsinden yeniden hesaplandığı bir yöntemdir. Başka bir ifade ile net yöntem kâr (zarar) tutarının hesaplanmasında kullanılan ancak nakit hareketi oluşturmeyen işlemler açısından düzeltilerek nakit cinsinden ifade edildiği yöntemdir (Kepçe, 2017, s. 49). Net (Dolaylı) yöntemde, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, dönem net kâr veya zararının aşağıdaki işlem ve kalemlerin etkilerine göre düzeltilmesi ile tespit edilir (TMS 7, 2005, par. 20):

- (a) Dönem içerisinde stoklarda ve faaliyetle ilgili alacak ve borçlarda meydana gelen değişiklikler,
- (b) Amortisman, karşılıklar, ertelenmiş vergi, gerçekleşmemiş kambiyo kâr veya zararları ve iştiraklerin dağıtılmamış kârları gibi nakit dışı kalemler ve
- (c) Yatırım veya finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarından kaynaklanan diğer tüm kalemler.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit, işletme faaliyetleri ile ilgili nakit tahsilatlarının nakit ödemelerinden fazla olan kısmıdır. İşletmeler bu tutarı, tahakkuk esasına göre belirlenmiş olan net kârı nakit esasına dönüştürerek belirlemektedir. Bunu yapmak için, gelir tablosundaki nakit akışlarını etkilemeyen kalemler net kâra eklenir veya çıkarılır. Bu usul, bir işletmenin sadece cari yıl gelir tablosunu değil, aynı zamanda karşılaştırmalı finansal durum tablosu ve seçilmiş işlem verilerinin de analiz edilmesini gerektirir (Kieso vd., 2013, s. 199).

Net yöntem işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit girişleri ile yapılan ödemeleri ayrı ayrı göstermemektedir. Dönemin faaliyet sonucundan (dönem kârı veya zararı

ile) hesaplamalara başlanmaktadır. Burada dönem kârı (zararı) başlangıç noktası olarak alınmakta ve bu tutara, nakit akışına neden olmayan amortisman giderleri, karşılık giderleri, duran varlık satış kârları veya zararları, itfa payları, döneme ilişkin peşin ödenmiş giderler tutarı ile peşin tahsil edilmiş gelirlerin döneme ilişkin payı eklenmekte veya çıkarılmakta; ayrıca gelir tablosunda yer alan gelir unsurlarından tahakkuk esasına göre kaydedilenler, yani henüz nakden tahsil edilmeyen tutarlar toplamdan çıkarılmakta, gider unsurlarından henüz ödenmeyenler toplama geri eklenmektedir. Bu işlemlerin sonunda işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit giriş veya faaliyetlerin neden olduğu net nakit kullanımı bulunmuş olacaktır (Akdoğan ve Tenker, 2007, s. 373; Kısakürek ve Ayarlıoğlu, 2014, s. 196; Önce, 2013b, s. 13).

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışlarının net (dolaylı) yöntemde, yukarıdaki usuller yerine, kapsamlı gelir tablosunda yer alan hasılat ve giderler ile dönem içerisinde stoklarda ve faaliyetle ilgili alacak ve borçlarda meydana gelen değişimler esas alınarak sunulması da mümkündür (TMS 7, 2005, par. 20).

Krishnan & Largay (2000, s. 219)'a göre net yöntemin avantajları şunlardır:

- Net kâr ile faaliyetlerden elde edilen nakit akışı arasındaki farkı ortaya koyar.
- Çalışma sermayesi içindeki nakdi olmayan hesaplamadaki değişimlere ışık tutar.
- Uygulaması daha az maliyetlidir⁴.

2.2.2. Brüt (Dolaysız) Yöntem

Brüt yöntem, kâr veya zarar tablosu olarak da adlandırılan ve işletmecilik faaliyetlerinden bir dönem boyunca edinilen nakit girişleri ve nakit çıkışları hesaplanarak dönemin faaliyetlerinden net nakit akışının belirlendiği yöntemdir (Kepçe, 2017, s. 46).

⁴ Bununla birlikte, brüt yönteme göre nakit akış tablosunu hazırlamasının net yönteme kıyasla daha maliyetli olduğuna dair çok fazla kanıt bulunmamaktadır (Bradbury, 2011, s. 128). Ayrıca tablo verilerinin birçoğunun mevcut finansal durum

ve gelir tablolarından karşılandığı düşünülürse, veri elde etme maliyetlerinde ekstra bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır (Özdemir, 2014, s. 75).

Brüt yöntemde, önemli brüt nakit giriş ve çıkışları aşağıdaki kaynaklardan sağlanabilir (TMS 7, 2005, par. 19):

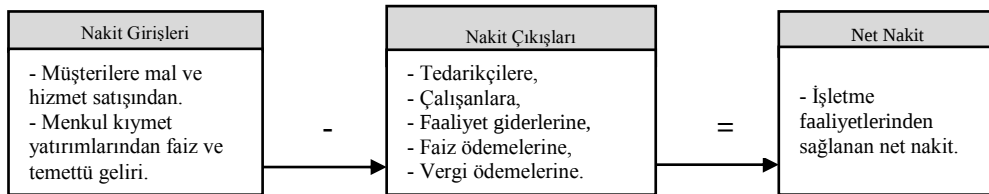
- İşletmenin muhasebe kayıtlarından veya
- Satışlar, satışların maliyeti (finansal bir kuruluş için faiz, benzeri gelir ile giderler) ve kapsamlı gelir tablosundaki diğer kalemlerden:
 - Dönem içerisinde stoklar, faaliyetle ilgili ticari alacak ve borçlardaki değişiklikler,
 - Diğer nakit giriş ve çıkışı gerektirmeyen kalemler ve
 - Nakit etkisi, yatırım veya finansman nakit akışlarıyla ilgili olan kalemlerin etkisi dikkate alınarak düzeltilmesi ile.

Brüt yöntemde nakit tahsilatları ve nakit ödemeleri arasındaki fark işletme faaliyetlerinde raporlanır. Bu iki tutar arasındaki fark işletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışıdır. Diğer bir ifadeyle, brüt yöntemde işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışı nakit tahsilatlarından nakit ödemelerinin çıkarılmasıyla bulunmaktadır. Bu bakımdan brüt yöntem yoğunlaştırılmış bir nakit

tahsilat ve nakit ödemeleri tablosudur (Kieso vd., 2013, s. 1198).

Brüt yöntemde nakit akış tablosunun düzenlenmesinde finansal durum tablosu ile gelir tablosundan yararlanılmakta ve gelir tablosu nakit akış tablosunun düzenleme çalışmalarının başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Brüt yöntemle hazırlanmış nakit akış tablosunun özelliği, nakit hesabının gelir tablosunun üst kalemi olan gelirle başlamasından kaynaklanmaktadır. Brüt yöntem belirli bir dönemdeki brüt nakit girişlerini, brüt nakit çıkışlarını, faiz ödemelerini ve alımlarını, vergi ödemelerini göstermektedir (Önce, 2013b, s. 13).

Brüt yöntemde işletmeler, işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışını hesaplamak için gelir tablosunda tahakkuk esasına göre belirlenen her bir kalemin nakit esasına göre düzeltilmesi gerekir. İşletme faaliyetlerini kolaylaştırmak ve yoğunlaştırmak için sadece ana nakit girişleri ve nakit ödeme sınıfları rapor edilmektedir. **Şekil 3**'te gösterildiği gibi, ana nakit girişi ve nakit ödemeleri arasındaki fark, işletme faaliyetleri tarafından sağlanan net nakdi vermektedir (Kieso vd., 2013, s. 1199).

Şekil 3: İşletme Faaliyetlerinden Nakit Girişleri ve Nakit Çıkışlarının Sınıflandırılması

Kaynak: (Kieso vd., 2013, s. 1199)

Brüt yöntem finansal tablo kullanıcılarına birtakım avantajlar sunmaktadır. Söz konusu avantajların bazıları şunlardır (Krishnan ve Largay, 2000, ss. 218-219):

- Farklı işletmelerdeki benzer nakit giriş ve çıkışlarını karşılaştırabilme imkânı sunar,
- Kredi verenler açısından nakit çevirimini daha iyi şekilde sunar,
- Muhasebe bilgisi az olan yöneticiler için daha kullanıcı dostudur,
- Nakit akışlarıyla ilgili ortaya çıkan problemlerin gerçek kaynaklarını ortaya çıkarmak için nakit bütçesi nakit akış raporuna dâhil edilebilir ve nakit akışı varyans analizinde faydalanılabilir,
- Brüt nakit girişleri ve çıkışları faaliyetlerdeki değişikliklere farklı

tepki verdiğinden, nakit giriş ve çıkışlarının faaliyetlerden kaynaklanan değişimlere olan duyarlılığının analizini kolaylaştırır.

Nakit akış tablosu brüt yönteme göre düzenlenirken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, tahakkuk esasına göre raporlanmış gelir tablosu kalemlerinin nakit esasına dönüştürülmesidir. Bunu gerçekleştirmek için de gelir tablosu kalemlerinde bir takım düzeltmeler yaparak, bu tutarların sadece nakit girişi ve nakit çıkışı gerektiren tutarlar haline gelmesini sağlamak gerekmektedir. Bunun için maliyet ve giderler içinde yer alan ve nakit çıkışı gerektirmeyen amortisman ve bunun gibi giderler ile nakit girişi sağlamayan gelirler ayıklanarak gelir tablosundaki gider ve gelir rakamlarından düşülür (Gücenme ve Arsoy, 2006, s. 71).

2.2.3. Brüt ve Net Yöntem Karşılaştırması

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit bilgilerinin faydalı olduğu konusunda literatürde genel bir uzlaşma vardır; fakat işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının brüt ve net yöntemlerden hangisi ile sunulması gerektiği konusunda aynı uzlaşma sağlanamamıştır (Klammer, 2017, blm. 4 s. 2). Uluslararası düzenlemelerde her iki yöntemin de kullanılmasına izin verilmiştir (Kısakürek ve Ayarlıoğlu, 2014, s. 196). TMS 7 uygulamada brüt yöntemi önermesine rağmen, yöntem seçiminin serbest bırakılması, her iki yöntemin çeşitli sebeplerle kullanımını destekleyen birçok görüşün ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Özdemir, 2014, s. 75).

Brüt ya da net yöntemin hangisinin daha kullanışlı olup olmadığı konusundaki

tercihin mantıksal argümanlar yerine ampirik bulgulara dayandırılması gerekmektedir. Bir yöntemin, diğerinden önemli ölçüde daha fazla bilgi içeriğine sahip olduğu kanıtlanırsa, bu yöntem "yararlılık" adı altında tercih edilir (Rue ve Kirk, 1996). Net yöntem, işletme faaliyetleriyle ilgili nakit giriş ve çıkışlarını içeren ayrıntıların bir kısmını açıklamamaktadır (Alderman ve Minyard, 1991, s. 118). Bu bakımdan brüt yönteme göre nakit akışlarının raporlaması, bilgi asimetrisini azaltmaktadır (Bradbury, 2011, s. 128).

Net yöntem, finansal tablo kullanıcısına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları hakkında detaylı bilgi verememektedir. Brüt yöntem, gelecekteki nakit akışlarının tahmin edilmesi açısından yararlı bilgiler vermektedir⁵ (TMS 7, 2005, par. 19).

Brüt yöntem daha detaylı ve faydalı nakit akış bilgileri içermesinden dolayı finans kuruluşları, yatırımcılar ve akademik çevrede tercih edilen bir yöntemdir. Net yöntem ise kolay hazırlanması⁶, düşük maliyeti⁷ ve detaylı nakit akış verileri içermemesi sebebiyle⁸, işletme yöneticileri ve çalışanları tarafından yaygın olarak tercih edilen bir yöntemdir (Özdemir, 2014, ss. 74-75).

Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akış bilgilerinin nakit akışlarının tahmininde net yönteme göre daha iyi sonuçlar verdiği ileri sürülmektedir (Krishnan ve Largay, 2000, s. 242). Bu bakımdan brüt yöntem ile hazırlanan nakit akışlarının gelecekteki nakit akışlarını ve net kârı tahmin etmede daha başarılı olduğuna ilişkin görüşler mevcuttur (Orpurt ve Zang, 2009, s. 928). Finansal kurumlar ve yatırımcılar işletmelerin

⁵ Pek çok araştırmada, brüt yöntemin gelecekteki nakit akışlarının tahmininde net yöntemle karşılaştırıldığında daha kaliteli, detaylı ve faydalı bilgiler sağladığı tespit edilmiştir (Özdemir, 2014, s. 61). Konu ile alakalı diğer çalışmalardan da yararlanılabilir. Örneğin bk. (Bradbury, 2011; Cheng ve Hollie, 2008; Duboisée de Ricquebourg, 2013; Farshadfar ve Monem, 2013; Krishnan ve Largay, 2000; Orpurt ve Zang, 2009; Zhao, 2013). Ayrıca finansal tablo kullanıcılarının % 75'inden

fazlası, nakit akış tablosunu esas olarak gelecekteki nakit akışlarını tahmin etmek veya likiditeyi değerlendirmek için kullanılmaktadırlar (Arola, 2015, s. 179).

⁶ Bk. 3 numaralı dipnot.

⁷ Bk. 4 numaralı dipnot.

⁸ İşletme yöneticilerinin ve çalışanların net yöntemi tercih etmelerindeki en önemli sebep, hassas nakit akış verilerini detaylı olarak kamuoyu ile paylaşmak istememeleri olabilir.

özellikle nakit girişleri ve nakit çıkışları hakkındaki bilgilere olan ihtiyacıdan dolayı nakit hareketleri hakkında daha detaylı bilgiye sahip olmak için brüt yöntemin kullanılmasının yaygınlaşması konusunda güçlü bir lobi faaliyeti yürütmektedir (Rue ve Kirk, 1996).

Faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının brüt yöntemle raporlanması, net yönteme göre raporlanmasından daha kolay anlaşılmaktadır. Çünkü brüt yöntem, her önemli kalemtedeki nakit girişlerinin ve çıkışlarının dağılımının nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akışlarının elde ediliş net yönteme göre hazırlanıp sunulmasından daha kolaydır. Çünkü net yöntem net kâr veya zarar ile başlar ve nakit akışlarıyla ilgisi olmayan kalemleri çıkarır. Faaliyet kalemlerinden ertelenenlerin ve tahakkukların etkisini kaldırır. Bu işlemler net yöntemin anlaşılmasını zorlaştırmaktadır (Çiftçi ve Sarioğlu, 2007, s. 190). Tüm bu hususlara örnek olarak brüt yönteme göre nakit akış tablosunun uygulanması, Chicago Merkez Pasifik Demiryolunun likidite sorunlarını çözmesine ve faaliyetlerini sürdürmesine yardımcı olmuştur. Brüt nakit akışı bilgilerinin toplanması ve raporlanması, şirketin karşılaştığı kritik nakit sorunlarını anlamalarına yardımcı olmuştur. Dahası, raporların geliştirilmesinde kullanılan brüt yöntem, muhasebede asgari teknik eğitime sahip yöneticilere büyük fayda sağlamıştır ve operasyon yöneticileri tarafından nakit akış tablosunun kolayca anlaşılmasını ve alınan kararlarının nakit etkisini değerlendirme

imkânı vermiştir (Trout, Tanner ve Nicholas, 1993).

Brüt yöntem, brüt nakit girişleri ve çıkışları hakkında bilgi vermesi açısından nakit akış tablosunun temel amacını daha iyi karşılar (Johnson, 1994, s. 378). Net yöntemde ise nakit akış tablosu dönem net kâr veya zararı ile işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışı arasındaki farklara odaklanmaktadır (Weygandt, 2009, s. 184). Brüt yöntemden farklı olarak, net yöntem neredeyse her standart hesap planından hazırlanabilir. Buna karşılık, brüt yöntemi kullanmak için gerekli bilgi hazır olmayabilir ve bunu geliştirmek zor olabilir (Haber ve Wallace, 2017, s. 54).

Şüphesiz hem brüt yöntem hem de net yöntem finansal tablo kullanıcılarına nakit akışı hakkında bilgi sağlar. Farklı formatta hazırlanmasından dolayı, finansal tablo kullanıcıları daha sağlıklı bilgiye sahip olmak için bu ikisine de ihtiyaç duyabilirler (Çiftçi ve Sarioğlu, 2007, s. 191).

3. NAKİT AKIŞLARININ SUNUMUNDA YÖNTEM TERCİHLERİNİN ANALİZİ

Dünya genelinde nakit akışlarının sunumunda yaygın olarak net yöntem tercih edilmektedir. Jeppson vd. (2016) çalışmasında farklı ülkelerden 180 şirketin işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerine yönelik araştırma sonuçları **Tablo 2’**de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre Dünya genelinde işletmelerin %81,1’i gibi büyük çoğunluğu net yöntemi tercih etmektedir.

Tablo 2: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışlarının Sunumunda Ülke Tercihleri

Ülke/Bölge	Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Avustralya	12	5	%41,70	7	%58,30
Almanya	13	1	%7,70	12	%92,2
ABD	53	12	%22,6	41	%77,4
Diğer Avrupa Ülkeleri ⁹	8	0	%0,0	8	%100,0
Avusturya	1	0	%0,0	1	%100,0

⁹ Listede yer almayan.

Belçika	3	0	%0.0	3	%100.0
Birleşik Krallık	28	2	%7.1	26	%92.9
Danimarka	1	0	%0.0	1	%100.0
Finlandiya	1	0	%0.0	1	%100.0
Fransa	8	0	%0.0	8	%100.0
Güney Afrika	3	2	%66.7	1	%33.3
Hindistan	1	0	%0.0	1	%100.0
Hollanda	4	0	%0.0	4	%100.0
Hong Kong	1	0	%0.0	1	%100.0
İrlanda	3	3	%100.0	0	%0.0
İskoçya	1	0	%0.0	1	%100.0
İspanya	1	0	%0.0	1	%100.0
İsveç	2	0	%0.0	2	%100.0
İsviçre	5	0	%0.0	5	%100.0
İtalya	1	0	%0.0	1	%100.0
Japonya	5	0	%0.0	5	%100.0
Kanada	15	3	%20.0	12	%80.0
Malezya	1	0	%0.0	1	%100.0
Pakistan	1	1	%100.0	0	%0.0
Polonya	1	1	%100.0	0	%0.0
Tayvan	1	1	%100.0	0	%0.0
Yeni Zelanda	4	3	%75.0	1	%25.0
Yunanistan	1	0	%0.0	1	%100.0
Zambiya	1	0	%0.0	1	%100.0
TOPLAM	180	34	%18.9	146	%81.1

Kaynak: (Jeppson, Ruddy ve Salerno, 2016, s. 4)

Türkiye’de nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerine bakıldığında 2017’ye ait yıllık finansal raporlarında nakit Dünya’daki eğilime yakın sonuçlara akış tablosunun sunumunda kullandıkları ulaşılmaktadır. **Tablo 3** BİST 30¹⁰ yöntem tercihlerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3: BİST 30 Endeksinde İşlem Gören Şirketlerinin Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

Şirket Bazlı Dağılım	Brüt Yöntem	Net Yöntem
T. Garanti Bankası A.Ş.	✓	
Akbank T. A.Ş.	✓	
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.		✓
Türkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.		✓
Tüpraş-Türkiye Petrol Rafineleri A.Ş.		✓
Bim Birleşik Mağazalar A.Ş.		✓
Türk Hava Yolları A.O.		✓
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.		✓
T. Is Bankası A.Ş.	✓	
Koç Holding A.Ş.		✓
T. Halk Bankası A.Ş.	✓	

¹⁰ **BİST 30 Endeksi:** Yıldız Pazar ve Ana Pazar’da işlem gören şirketlerle, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı’nda işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları arasından seçilen 30 paydan oluşur (“BİST Pay Endeksleri Temel Kuralları”, 2016, s. 4).

¹¹ 01.08.2018 tarihi itibarı ile.

Pektim Petrokimya Holding A.Ş.		✓
Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.		✓
Vakıflar Bankası A.Ş.	✓	
Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.		✓
T. Şişe Ve Cam Fabrikaları A.Ş.		✓
Tav Havalimanları Holding A.Ş.		✓
Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş.	✓	
Arçelik A.Ş.		✓
Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.		✓
Türk Telekomünikasyon A.Ş.		✓
Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.		✓
Tekfen Holding A.Ş.		✓
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.		✓
Şekerbank T.A.Ş.	✓	
Enerjisa Enerji A.Ş.		✓
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.		✓
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.		✓
Doğan Sirkeler Grubu Holding A.Ş.		✓
Otokar Otobüs Karoseri San. A.Ş.		✓
Toplam	7	23
Yüzde	%23,33	%76,66

Elde edilen bulgular BİST 30 Endeksinin bileşenlerini oluşturan şirketlerin sadece %23,33'lük kısmının işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının sunumunda brüt yönteme göre nakit akış tablosunu hazırladıkları sonucuna ulaşılmaktadır¹². Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin sektör bazında dağılımına bakıldığında sadece bankacılık sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin bu yönteme göre nakit akış tablosu hazırladıkları görülmektedir¹³. Bu durumun dünya genelinde net yöntemin yaygın olarak kullanılmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Türkiye’de nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin detaylı analizi ve yöntem tercihlerinde etkili olan nedenlerin değerlendirilmesi için 2017 yılında Borsa İstanbul’da işlem gören ve yıllık finansal tablolarını yayınlayan 497 şirketin nakit akış tabloları incelenmiştir. Şirketlerin yıllar itibarıyla nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihinde değişikliğe gidip gitmediklerinin de değerlendirilmesi için aynı¹⁴ şirketlerin 2016’da yayınlamış oldukları yıllık finansal tabloları da incelenmiştir. Elde edilen bulgular özet olarak **Tablo 4**’te ele alınmıştır.

¹² (Özdemir, 2014) çalışmasında Türkiye’de Borsa İstanbul’da işlem gören 413 şirketin 2012 yılında yayımlanan finansal tabloları incelemiş ve şirketlerin yüzde 78’inin net yöntemi kullandığı tespit etmiştir.

¹³ (Pekdemir ve Yönet, 2010) İstanbul Menkul Kıymetler Borsası İMKB30 Endeksinde işlem gören finansal olmayan 17 şirketin 2007-2009 yılları arasındaki nakit akış tablolarında sadece bir

şirket dışında diğer hepsinin net yöntemi kullandığı ve incelenen yıllar için şirketlerin tercihlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

¹⁴ Şirketlerin 2017 yılında ilk halka arz edilenleri hariç; şirket unvanı ve işlem kodu değişiklikleri gözetilerek 2016 yılında yıllık finansal tablolarını yayımlayan 470 şirketin nakit akış tabloları incelenmiştir.

Tablo 4: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

	2017		2016	
Brüt Yöntem	96	%19,3	86	%18,3
Net Yöntem	401	%80,7	384	%81,7
Toplam	497	-	470	-

Elde edilen bulgular doğrultusunda Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin 2017 yılında %19,3'ü 2016 yılında ise %18,3'ü brüt yönteme göre nakit akış tablosunu raporlamışlardır. İlgili yıllarda şirketlerin nakit akışlarının sunumunda yöntem değişikliğine gitmedikleri de tespit edilmiştir. Söz konusu şirketlerin yöntem tercihinde faaliyet gösterdikleri sektöre göre dağılımının da değerlendirilmesi gerekir.

3.1. Nakit Akışlarının Sunumunda Sektörel Farklılıklar

Analiz kapsamında değerlendirilen şirketlerin, nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin sektörel olarak farklılık gösterip göstermediğinin değerlendirilmesi bakımından ilgili şirketlerin yıllar itibarıyla sektörel dağılımları ve yöntem tercihleri **Tablo 5**'te ele alınmıştır.

Tablo 5: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Sektörel Dağılımı ve Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

Ana Sektör	Alt Sektörler ¹⁵	2017						2016					
		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem			
			Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Finans Sektörü ¹⁶	Araç Kurumlar	12	0	0,00%	12	100,00%	12	0	0,00%	12	100,00%		
	Bankalar ve Özel Finans Kurumları	32	32	100,00%	0	0,00%	31	31	100,00%	0	0,00%		
	Faktöring	32	32	100,00%	0	0,00%	27	27	100,00%	0	0,00%		
	Finansal Kiralama	11	11	100,00%	0	0,00%	11	11	100,00%	0	0,00%		
	Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	33	0	0,00%	33	100,00%	31	0	0,00%	31	100,00%		
	Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	8	0	0,00%	8	100,00%	8	0	0,00%	8	100,00%		
	Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	9	0	0,00%	9	100,00%	9	0	0,00%	9	100,00%		
	Sigorta Şirketleri	7	7	100,00%	0	0,00%	7	7	100,00%	0	0,00%		
	Varlık Kiralama	10	1	10,00%	9	90,00%	5	0	0,00%	5	100,00%		
	Varlık Yönetim	5	5	100,00%	0	0,00%	2	2	100,00%	0	0,00%		
	Toplam	159	88	55,35%	71	44,65%	143	78	54,55%	65	45,45%		
Reel Sektör	Bilişim	14	0	0,00%	14	100,00%	13	0	0,00%	13	100,00%		
	Danışmanlık	1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%		
	Elektrik Gaz ve Su	13	0	0,00%	13	100,00%	10	0	0,00%	10	100,00%		
	Gayrimenkul Faaliyetleri	1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%		
	Güvenlik	2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%		
	Haberleşme	2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%		
	Holdingler ve Yatırım Şirketleri	49	2	4,08%	47	95,92%	49	2	4,08%	47	95,92%		
	İmalat Sanayii	186	4	2,15%	182	97,85%	184	4	2,17%	180	97,83%		

¹⁵ Şirketlerin sektörel dağılımları için bk. (KAP, 2018).

¹⁶ Finans Sektörüne ilişkin yapılan ayırım Canbaş & Doğukanlı, 'ya (2007, ss. 157-257) finansal kuruluşlar ayırımına göre yapılmıştır.

Ana Sektör	Alt Sektörler ¹⁵	2017					2016				
		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem	
			Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%
	İnşaat ve Bayındırlık	11	1	9,09%	10	90,91%	10	1	10,00%	9	90,00%
	Lokanta ve Otel	12	1	8,33%	11	91,67%	12	1	8,33%	11	91,67%
	Madencilik	4	0	0,00%	4	100,00%	4	0	0,00%	4	100,00%
	Perakende Ticaret	13	0	0,00%	13	100,00%	11	0	0,00%	11	100,00%
	Savunma	1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
	Seyahat Acentesi	1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
	Spor Faaliyetleri	4	0	0,00%	4	100,00%	4	0	0,00%	4	100,00%
	Tarım ve Hayvancılık	3	0	0,00%	3	100,00%	3	0	0,00%	3	100,00%
	Telekomünikasyon	1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
	Toptan Ticaret	9	0	0,00%	9	100,00%	9	0	0,00%	9	100,00%
	Turizm	1	0	0,00%	1	100,00%	0	0		0	
	Ulaştırma	8	0	0,00%	8	100,00%	7	0	0,00%	7	100,00%
	Toplam	338	8	2,37%	330	97,63%	327	8	2,45%	319	97,55%
Genel Toplam		497	96	19,32%	401	80,68%	470	86	18,30%	384	81,70%

Tablo 5 incelendiğinde Finans Sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin 2017 yılında %55,35’i, 2016 yılında da %54,55’i brüt yönteme göre nakit akışlarını raporlamışlardır. Reel sektörde faaliyet gösteren şirketler açısından 2017 yılında %2,37’si, 2016 yılında da %2,45’i brüt yönteme göre nakit akışlarını raporlamışlardır. Nakit akışlarının raporlanmasında ilgili ana sektörlerin alt bileşenleri bakımından yöntem tercihlerinde farklılıkların olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki tabloya göre finans sektörünün bileşenlerini oluşturan bazı alt sektörlerde, şirketlerin tamamının brüt yönteme göre raporlama yaptıkları görülmektedir. Finansal kurumlar için yapılan düzenlemeler, nakit akış tablosunun brüt yönteme göre hazırlanması yönünde kanuni bir zorunluluk oluşturmaktadır. Bu durumun bir göstergesi olarak özellikle¹⁷; Bankalar ve Özel Finans Kurumları, Faktöring Şirketleri, Finansal Kiralama Şirketleri, Sigorta Şirketleri ve Varlık Yönetim Şirketlerinin tamamı brüt yönteme göre nakit akışlarını raporlamaktadırlar. Bunların haricindeki Finans Sektöründe faaliyet gösteren şirketler ile Reel Sektörde faaliyet gösteren şirketler yaygın olarak net yöntemi kullanmaktadırlar

ve brüt yöntemi kullanan şirketler küçük bir azınlığı oluşturmaktadırlar.

3.2. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihlerinin Nedenleri

Brüt yöntem daha detaylı ve faydalı nakit akış bilgileri içermesinden dolayı finans kuruluşları, yatırımcılar ve akademik çevrede tercih edilmektedir (Özdemir, 2014, ss. 74-75). Buna karşın net yöntem, finansal tablo kullanıcısına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları hakkında detaylı bilgi verememektedir (TMS 7, 2005, par. 19). Bu bakımdan şirketlerin büyük çoğunluğunun net yöntemi tercih etmelerinin en önemli nedeni, nakit akışlarına dair detaylı verilerini kamuoyu ile paylaşmak istememeleri olarak düşünülebilir.

Nakit akışlarının yaygın olarak net yönteme göre raporlamalarında hukuki düzenlemelerin de etkisinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Türkiye’de nakit akış tablosuna yönelik yapılan ilk düzenlemeler, nakit akış tablosunun formatının dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları şeklinde düzenlenmesini öngörmektedir. Buna karşın nakit akış tablosuna yönelik olarak uluslararası anlamda yapılan ilk düzenlemeler sınıflandırılmış formatı esas

¹⁷ Ayrıca BDDK’ya tabi olan kuruluşlar için bk. (BDDK, 2018).

almaktadır. Türkiye’de geç de olsa nakit akış tablosu için sınıflandırılmış formatı esas alan düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle finansal kurumlar için yapılan düzenlemeler, nakit akış tablosunun brüt yönteme göre hazırlanması gerektiği yönünde bir kanuni zorunluluk oluştururken diğer şirketler için herhangi bir zorunluluk olmamasından dolayı net yöntem yaygın olarak kullanılmaktadır. Söz konusu finansal kurumlara ilişkin yasal düzenlemelere¹⁸ örnek olarak Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ Seri: XI, No: 25’te finansal kurumlar için brüt yönteme göre hazırlanmış örnek nakit akış tablosuna yer verilmiştir (SPK, 2003, m. 129).

Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye’de şirketlerin %80’inden fazlası net yönteme göre nakit akış tablosunu raporlamaktadır. Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin de büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı bu yöntemi kullanmaktadır.

4. ARAŞTIRMA

4.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın amacı nakit akış tablosunda sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerinin karşılanma düzeylerinin analizidir. Bu amaç doğrultusunda Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin yayımlamış oldukları nakit akış tablolarının analizi araştırma kısmının kapsamını oluşturmaktadır.

4.2. Araştırmanın Yöntemi

Nakit akış tablosunda sunulan bilgilerin finansal tablo kullanıcıları tarafından teyit edilebilirliğinin değerlendirilmesi ve dolayısıyla finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeyinin araştırılması için karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında nakit akış tabloları değerlendirilen şirketlerin nakit akış tablolarında sundukları bilgiler; finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak yeniden hesaplama yapılması sonucunda ulaşılan bilgiler ile karşılaştırılmıştır.

Araştırma kapsamında “Nakit Akışlarının Sunumunda Sektörel Farklılıklar” bölümünde ele alınan ve 2017 yılında Borsa İstanbul’da işlem gören 497 şirketin nakit akış tabloları çalışma evrenini oluşturmaktadır. Söz konusu 497 şirketin 338’i reel sektörde 159’u da finans sektöründe faaliyet göstermektedir. Finans sektöründe faaliyet gösteren şirketlerden 88’i ve reel sektörde faaliyet gösteren şirketlerden sadece 8’i brüt yönteme göre nakit akış tablosunu raporlamaktadır¹⁹. Ancak finans sektöründe yer alan şirketlerin büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı brüt yönteme göre raporlama yapmaktadırlar²⁰. Finans sektörü bu çalışma kapsamının dışında tutulmuştur ve bu unsur araştırma kısıtlarından birini oluşturmaktadır. Brüt yönteme göre raporlama yapan reel sektör şirketlerine ilişkin bilgiler **Tablo 6**’da verilmiştir. Nakit akış tablosunda yer alan tüm nakit akışları unsurlarına ilişkin dipnot referansı bulunmayan GSDHO, GEDZA, KRTEK ve UMPAS borsa işlem kodlu şirketlere ait nakit akış tablolarına yönelik hesaplamalar yapılamamıştır ve bu unsur araştırma kısıtlarından bir diğerini oluşturmaktadır.

¹⁸ BDDK tarafından 22.06.2002 tarih ve 24793 (M) sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Muhasebe Uygulama Yönetmeliğine ve Muhasebe Uygulama Yönetmeliğine İlişkin Nakit Akım Tablosunun Düzenlenmesine İlişkin Muhasebe Standardı

Tebliği. Sayı: 16’ya Resmi Gazete arşivinden ulaşılamamıştır.

¹⁹ Detaylı bilgi için Bk. **Tablo 5**.

²⁰ Bk. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihlerinin Nedenleri.

Tablo 6: Brüt Yönteme Göre Raporlama Yapan Reel Sektör Şirketleri

Kod	Şirket Unvanı	Şehir	Sektör
ERBOS	Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.	Kayseri	İmalat Sanayii
PKENT	Petrokent Turizm A.Ş.	Ankara	Lokanta ve Otel
USAK	Uşak Seramik Sanayii A.Ş.	Uşak	İmalat Sanayii
YAYLA	Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.	Ankara	İnşaat ve Bayındırlık
GEDZA	Gediz Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Kütahya	İmalat Sanayii
GSDHO	GSD Holding A.Ş.	İstanbul	Holding
KRTEK	Karsu Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş.	Kayseri	İmalat Sanayii
UMPAS	Umpaş Holding A.Ş.	Uşak	Holding

Brüt yönteme göre gönüllü olarak raporlama yapan reel sektör şirketlerinin nakit akış tablolarında sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeylerinin araştırılması için nakit akış tablolarında yer alan unsurlar incelenmiştir. Bu doğrultuda ilgili şirketlerin finansal tabloları ve bağımsız denetim raporunda sunulan açıklayıcı dipnot bilgilerinden yararlanılarak nakit akış tablolarında sunulan tutarlar yeniden hesaplanmış ve finansal tablo kullanıcılarının ilave bilgi gereksinim düzeyleri ortaya konmaya çalışılmıştır. İlgili şirketlerin nakit akış tablosuna ilişkin

hesaplamaların detayı için bk. (Bayraktıoğlu, 2019, ss. 119-154). Bu çalışma kapsamında Petrokent Turizm A.Ş. ve Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.’ye ait hesaplamalara yer verilmiştir.

Petrokent Turizm A.Ş. ’ye ait hesaplama yapılan nakit akış tablosunu oluşturan veriler, şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır²¹ **Tablo 7**’de brüt yönteme göre düzenlenmiş nakit akış tablosu, **Tablo 8**’de nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan finansal durum tablosu, **Tablo 9**’da gelir tablosu yer almaktadır²².

²¹ Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (PKENT, 2017).

²² FDT: Finansal Durum Tablosunu, KZT: Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosunu, NAT: Nakit Akış Tablosunu, ÖDT: Özkaynak Değişim

Tablosunu, Dp: Dipnotları (Nakit akış tablosunda yer alan ilgili dipnot) ve T: Tabloyu sembolize etmektedir.

Tablo 7: Petrokent Turizm A.Ş. Nakit Akış Tablosu

01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	31.12.2017	31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	1.625.359	-6.667.462
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	38.589.951	20.133.710
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	36.673.710	19.243.340
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	1.916.241	890.370
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	-35.890.864	-27.362.512
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-32.837.803	-25.136.614
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-3.053.061	-2.225.898
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	2.699.087	-7.228.802
Ödenen faiz	-3.004.707	-2.508.120
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	1.930.979	3.069.460
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	687.993	-1.461.215
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	687.993	5.534
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0	-1.466.749
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-2.395.179	8.221.466
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	0	8.221.466
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-2.395.179	0
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	-81.827	92.789
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	-81.827	92.789
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	156.543	63.754
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	74.716	156.543

Tablo 8: Petrokent Turizm A.Ş. Finansal Durum Tablosu

	31.12.2017	31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	1.648.828	1.109.655
- Ticari Alacaklar	5.833.925	2.155.822
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	17.236	223.843
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	5.816.689	1.931.979
- Stoklar	551.298	2.768.372
- Peşin Ödenmiş Giderler	1.575.736	0
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	612	0
- Diğer Dönen Varlıklar	3.271.246	4.042.038
ARA TOPLAM	12.881.645	10.075.887
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	12.881.645	10.075.887
Duran Varlıklar		
- Diğer Alacaklar	28.325	12.065
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	28.325	12.065
- Maddi Duran Varlıklar	28.972.674	29.660.667
- Arazi ve Arsalar	3.051.008	3.051.008
- Yeraltı ve Yerüstü Düzenlemeleri	2.066.233	2.066.233
- Binalar	18.890.503	18.890.503
- Tesis, Makine ve Cihazlar	7.562.651	7.562.651
- Taşıtlar	775.617	647.685
- Mobilya ve Demirbaşlar	20.225.562	19.412.078
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	11.020.928	10.886.358
- Diğer Maddi Duran Varlıklar	-34.619.828	-32.855.849
- Maddi Olmayan Duran Varlıklar	581.566	591.028
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	581.566	591.028
- Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.119.914	2.149.767
- Diğer Duran Varlıklar	370.195	0
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	31.072.674	32.413.527
TOPLAM VARLIKLAR	43.954.319	42.489.414

	31.12.2017	31.12.2016
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Kısa Vadeli Borçlanmalar	19.555.298	21.950.477
- Banka Kredileri	19.555.298	21.950.477
- Ticari Borçlar	2.957.622	2.427.037
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	1.239.938	349.642
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	1.717.684	2.077.395
- Diğer Borçlar	2.735.127	1.465.818
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	2.512.534	1.152.978
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	222.593	312.840
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.400.940	5.620.253
ARA TOPLAM	30.648.987	31.463.585
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler		
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	30.648.987	31.463.585
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Karşılıklar	958.305	785.816
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	958.305	785.816
- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	99.670	0
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.057.975	785.816
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	1.036.800	1.036.800
- Sermaye Düzeltme Farkları	15.979.009	15.979.009
- Paylara İlişkin Primler	12.795	12.795
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	-199.153	0
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	1.012.824	1.012.824
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	-7.801.415	1.960.802
- Dönem Net Kârı/Zararı	2.206.497	-9.762.217
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	12.247.357	10.240.013
TOPLAM KAYNAKLAR	43.954.319	42.489.414

-Tablo 9: Petrokent Turizm A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	31.12.2017	31.12.2016
Hasılat	38.014.236	19.832.736
Satışların Maliyeti (-)	-32.837.803	-25.136.614
Brüt Kâr/Zarar	5.176.433	-5.303.878
Genel Yönetim Giderleri (-)	-1.457.140	-1.720.038
Pazarlama Giderleri (-)	-1.595.921	-505.860
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	5.728.769	2.273.753
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	-1.561.296	-4.147.841
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	6.290.845	-9.403.864
Finansman Giderleri (-)	-3.004.707	-2.508.120
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	3.286.138	-11.911.984
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	-1.079.641	2.149.767
- Dönem Vergi Gideri/Geliri		
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri	-1.079.641	2.149.767
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	2.206.497	-9.762.217
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	2.206.497	-9.762.217

Petrokent Turizm A.Ş.'nin nakit akış tablosunu oluşturan unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için finansal tablolar ve dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere

ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları****i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Satış Gelirleri	Dp 28, T 10	36.673.710	19.243.340
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri</i>	NAT	36.673.710	

Tablo 10: Hasılatla İlişkin Dipnot (PKENT)

NOT 28 - HASILAT			
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	
Satış Gelirleri	36.673.710.-	19.243.340.-	
Diğer Gelirler	1.916.241.-	890.370.-	
Satıştan İadeler	(575.715.-)	(300.974.-)	
<u>SATIŞ GELİRLERİ</u>	<u>38.014.236.-</u>	<u>19.832.736.-</u>	

ii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Gelirler	Dp 28, T 10	1.916.241	890.370
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri</i>	NAT	1.916.241	

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları**i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Satışların Maliyeti	Dp 28, KZT	-32.837.803	-25.136.614
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler</i>	NAT	-32.837.803	

ii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	Dp 29, KZT	-1.595.921	-505.860
Genel Yönetim Giderleri	KZT	-1.457.140	-1.720.038
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları</i>	NAT	-1.595.921 -1.457.140 -3.053.061	

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları**i. Ödenen faiz**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansman Giderleri	Dp 33, KZT	-3.004.707	-2.508.120
<i>Ödenen Faiz</i>	NAT	-3.004.707	

ii. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)²³</i>	Dp 31, T 11, NAT	1.930.979	3.069.460

²³ İlgili tutarın hesaplanabilmesi için birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır.

Tablo 11: Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirlere İlişkin Dipnot (PKENT)

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
* Konusu Kalmayan Karşılıklar	3.576.309.-	1.629.-
* Faaliyetle ilgili Diğer Gelir ve Karlar	46.638.-	867.567.-
* Diğer Gelirler	46.638.-	867.564.-
Diğer Faaliyet Gelirleri	3.622.947.-	869.193.-
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Faiz Gelirleri	3.643.-	-.-
Kambiyo Karları	2.049.159.-	1.322.341.-
Reeskont faiz Gelirleri	27.030.-	64.806.-
Önceki Dönem Gelir ve Karlar	-.-	15.810.-
Diğer olağandışı Gelir ve Karlar	25.990.-	1.603.-
Finansal Gelirler	2.105.822.-	1.404.560.-

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Maddi Duran Varlıklar	Dp 18, FDT, T 12	28.972.674	29.660.667	-687.993
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</i> ²⁴	NAT	687.993		

Tablo 12: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (PKENT)

	DÖNEM İÇİ / DÖNEM İÇİ			
	<u>01.01.2017</u>	<u>GİRİŞLER</u>	<u>CIKISLAR</u>	<u>31.12.2017</u>
Arazi ve Arsalar	3.051.008.-	-.-	-.-	3.051.008.-
Yer altı ve Yerüstü Düzenleri	2.066.233.-	-.-	-.-	2.066.233.-
Binalar	18.890.503.-	-.-	-.-	18.890.503.-
Tesis, Makine ve Cihazlar	7.562.561.-	-.-	-.-	7.562.651.-
Taşıtlar	647.685.-	127.932.-	-.-	775.617.-
Demirbaşlar	19.412.078.-	813.486.-	-.-	20.225.564.-
Birikmiş Amortismanlar (-)	(32.855.849.-)	(1.763.979.-)	-.-	(34.619.828.-)
Yapılmakta olan yatırımlar	10.886.358.-	134.570.-	-.-	11.020.928.-
	29.660.667.-			28.972.674.-

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Borçlar	Dp 8, FDT	19.555.298	21.950.477	-2.395.179
- Kısa Vadeli Banka Kredileri				
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	-2.395.179		

Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.’ye ait hesaplama yapılacak nakit akış tablosunu oluşturan veriler,

şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır²⁵.

²⁴ **Tablo 12’de** 18 numaralı dipnot verilmiştir. İlgili dipnot incelendiğinde maddi duran varlıklarda herhangi bir çıkış söz konusu değildir. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri tutarı, maddi duran varlıkların dönem başı ve dönem sonu arasındaki fark baz alınarak nakit akışı oluşturmeyen amortismanlar da dâhil edilerek yanlış hesaplanmış bir tutardır. Yine nakit akış tablosunda; Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları sıfır olarak verilmiş fakat 18 numaralı dipnot incelendiğinde 1.075.988 TL’lik maddi duran varlıklarda artış söz konusudur.

²⁵ Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (YAYLA, 2017).

Tablo 13'te brüt yönteme göre düzenlenmiş finansal durum tablosu, **Tablo 15**'te gelir nakit akış tablosu, **Tablo 14**'te nakit akış tablosu yer almaktadır. tablosunun düzenlenmesinde kullanılan

Tablo 13: Yayla Enerji  retim Turizm ve İnşaat Ticaret A.ř. Nakit Akış Tablosu

01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	31.12.2017	31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	1.749.491	1.264.072
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	25.357.403	17.948.630
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	24.413.159	17.254.318
Faiz, �cret, prim, komisyon ve diğ�r gelirlerden nakit girişleri	944.244	694.312
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit cıkışı sınıfları	-28.234.172	-25.679.274
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan �demeler	-17.944.761	-20.509.990
Faiz, �cret, prim, komisyon ve diğ�r giderlerden nakit cıkışları	-9.285.793	-4.560.531
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğ�r nakit cıkışları	-1.003.618	-608.753
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	-2.876.769	-7.730.644
Vergi �demeleri (iadeler)	-487.173	-281.593
Diğ�r nakit girişleri (cıkışları)	5.113.433	9.276.309
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	347.952	-249.441
İştirakler ve/veya İş Ortaklıkları Pay Alımı veya Sermaye Artırımı		
Sebebiyle Oluşan Nakit Cıkışları	0	-51.000
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	1.966.542	552.752
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit cıkışları	-1.618.590	-751.193
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-2.798.467	-347.367
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	2.146.702	2.040.197
Borç �demelerine ilişkin nakit cıkışları	-4.503.393	-2.064.913
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç �demelerine ilişkin nakit cıkışları	-441.776	-322.651
Yabancı Para �evirim Farklarının Etkisinden �nce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	-701.024	667.264
D. Yabancı Para �evirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri �zerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	-701.024	667.264
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	1.152.778	485.514
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	451.754	1.152.778

Tablo 14: Yayla Enerji  retim Turizm ve İnşaat Ticaret A.ř. Finansal Durum Tablosu

	31.12.2017	31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	451.754	1.152.778
- Ticari Alacaklar	7.470.554	9.526.050
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	48.473	38.561
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	7.422.081	9.487.489
- Diğ�r Alacaklar	1.546.292	178.758
- Stoklar	356.287	577.900
- Peşin �denmiş Giderler	552.027	729.625
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	1.384.408	897.235
- Diğ�r Dönen Varlıklar	2.170.329	1.446.803
ARA TOPLAM	13.931.651	14.509.149
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	13.931.651	14.509.149
Duran Varlıklar		
- Diğ�r Alacaklar	857.936	2.310.890
- İlişkili Taraflardan Diğ�r Alacaklar	779.044	961.478
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğ�r Alacaklar	78.892	1.349.412
- �zkaynak Yöntemiyle Değ�rlenen Yatırımlar	2.690.706	679.165
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	18.505.000	20.430.000

	31.12.2017	31.12.2016
- Maddi Duran Varlıklar	49.581.860	50.114.955
- Arazi ve Arsalar	10.411.474	10.411.474
- Binalar	31.649.926	31.479.248
- Tesis, Makine ve Cihazlar	2.006.474	2.368.580
- Taşıtlar	1.136.561	1.251.785
- Mobilya ve Demirbaşlar	2.680.461	2.906.904
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	1.696.964	1.696.964
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	71.635.502	73.535.010
TOPLAM VARLIKLAR	85.567.153	88.044.159
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	15.316.894	13.075.786
- Banka Kredileri	14.866.378	12.656.698
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	450.516	419.088
- Ticari Borçlar	6.658.063	3.036.595
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	0	44.870
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	6.658.063	2.991.725
- Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	378.669	285.208
- Diğer Borçlar	104.184	1.991.110
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	76.084	1.522.884
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	28.100	468.226
- Ertelenmiş Gelirler	190.719	206.499
- Kısa Vadeli Karşılıklar	117.587	0
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	538.056	391.724
ARA TOPLAM	23.304.172	18.986.922
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	23.304.172	18.986.922
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Borçlanmalar	16.336.373	21.312.970
- Banka Kredileri	16.295.114	20.798.507
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	41.259	514.463
- Diğer Borçlar	17.307.553	9.000.000
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	14.508.396	9.000.000
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	2.799.157	0
- Uzun Vadeli Karşılıklar	174.181	113.331
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	174.181	113.331
- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	953.467	650.033
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	34.771.574	31.076.334
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	9.975.000	9.975.000
- Paylara İlişkin Primler	11.903.411	11.903.411
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	13.641.892	14.687.642
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	250.287	250.287
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	1.168.983	3.882.132
- Dönem Net Kârı/Zararı	-9.448.166	-2.717.569
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	27.491.407	37.980.903
TOPLAM KAYNAKLAR	85.567.153	88.044.159

Tablo 15: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	31.12.2017	31.12.2016
Hasılat	22.377.660	20.786.207
Satışların Maliyeti (-)	-25.020.197	-21.195.603
Brüt Kâr/Zarar	-2.642.537	-409.396
Genel Yönetim Giderleri (-)	-1.003.618	-608.753
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	490.566	2.735.686
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	-6.357.860	-1.152.664
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	-9.513.449	564.873
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından (Zararlarından) Paylar	2.011.541	182.617

	31.12.2017	31.12.2016
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KÂRI/ZARARI	-7.501.908	747.490
Finansman Gelirleri	542.823	345.311
Finansman Giderleri (-)	-3.222.301	-3.474.915
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	-10.181.386	-2.382.114
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	733.220	-335.455
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri	733.220	-335.455
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	-9.448.166	-2.717.569
DÖNEM KÂRI/ZARARI	-9.448.166	-2.717.569

Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.'nin nakit akış tablosunu oluşturan unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için finansal tablolar ve

dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları

i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri	Dp 23, ²⁶	19.297.742	18.228.881	
Konut satışları	T 16	396.162	1.079.208	
Turizm işletme gelirleri		2.683.756	1.478.291	
Otel gelir tahakkukları	Dp 11, T 17	19.997	0	
Ticari Alacaklar	Dp 6, FDT	7.470.554	9.526.050	-2.055.496
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri²⁷</i>	NAT	19.297.742 396.162 2.683.756 19.997 2.055.496 24.413.159		

Tablo 16: Satışlar ve Satışların Maliyetine İlişkin Dipnot (YAYLA)

23. SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ		
	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri	19.297.742	18.228.881
Hakedişe bağlanmış sözleşme maliyetleri	-20.148.381	-16.600.497
Konut satışları	396.162	1.079.208
Konut satışları maliyeti	-267.327	-801.980
Turizm işletme gelirleri	2.683.756	1.478.291
Turizm işletme gelirleri maliyeti	-4.604.489	-3.793.299
Brüt kar	-2.642.537	-409.396

²⁶ Nakit akış tablosunda 24 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat satışlara ilişkin açıklamalar 23 numaralı dipnotta verilmiştir.

²⁷ Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri + Konut satışları + Turizm işletme gelirleri - Otel gelir tahakkukları - Ticari Alacaklardaki Azalış

Tablo 17: Diğer Dönen Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

11. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		
Diğer Dönen Varlıklar	31.12.2017	31.12.2016
Devreden kdv	986.180	1.429.103
İş avansları	1.141.402	0
Personele verilen avanslar	22.750	17.700
Otel gelir tahakkukları	19.997	0
Toplam	2.170.329	1.446.803

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansal gelirler	Dp 26, KZT	542.823	345.311
Ertelenen vergi geliri	Dp 27, T 18	733.220	-335.455
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri²⁸</i>	NAT	542.823 733.220 <u>-331.799</u> 944.244	
Fark ²⁹		-331.799	

Tablo 18: Vergi Geliri / Giderine İlişkin Dipnot (YAYLA)

27. VERGİ GELİRİ / GİDERİ		
	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Cari dönem vergi karşılığı	0	0
Ertelenen vergi geliri (gideri)	733.220	-335.455
<i>Dönem başı ertelenen vergi</i>	650.033	314.933
<i>Dönem sonu ertelenen vergi</i>	-953.467	-650.033
<i>Diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen ertelenen vergi</i>	1.036.654	-355
Toplam	733.220	-335.455

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları

i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Satışların Maliyeti	Dp 23 ³⁰ , KZT	-25.020.197	-21.195.603	
Stoklar	Dp 8, FDT, T 19	356.287	577.900	-221.613
Ticari Borçlar	Dp 6, FDT, T 20	6.658.063	3.036.595	3.621.468
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler³¹</i>	NAT	-25.020.197 221.613 3.621.468 <u>3.232.355</u> -17.944.761		
Fark ³²		3.232.355		

²⁸ Finansal gelirler + Ertelenen vergi geliri + Fark

²⁹ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

³⁰ Nakit akış tablosunda 24 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat satışların maliyetine ilişkin açıklamalar 23 numaralı dipnotta verilmiştir.

³¹ Satışların Maliyeti – Stoklardaki Azalış + Ticari Borçlardaki Artış + Fark

³² Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 19: Stoklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

8. STOKLAR		
	31.12.2017	31.12.2016
Villa stokları	33.898	301.225
Kayseri otel malzemeleri	322.389	276.675
Toplam	356.287	577.900

Tablo 20: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (YAYLA)

	31.12.2017	31.12.2016
Ticari Borçlar		
Satıcılar	1.332.476	1.107.781
Borç senetleri	5.215.611	1.951.579
Ertelenmiş faiz giderleri	-76.524	-22.765
Toplam	6.471.563	3.036.595

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Giderler	Dp 25, T 21	-6.357.860	-1.152.664
Finansal Giderler	Dp 26, KZT	-3.222.301	-3.474.915
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları³³</i>	NAT	-6.357.860 -3.222.301 <u>294.368</u> -9.285.793	
Fark ³⁴		294.368	

Tablo 21: Diğer Giderlere İlişkin Dipnot (YAYLA)

25. DİĞER GELİRLER / DİĞER GİDERLER		
	01.01.2017	01.01.2016
Diğer Giderler	31.12.2017	31.12.2016
İnşaat sözleşmelerinin maliyeti aşan kısmı	-6.123.355	-727.424
Dava karşılık giderleri	-117.587	0
Yatırım amaçlı gayrimenkuller tadilat giderleri	0	-170.757
Yatırım amaçlı gayrimenkul satış zararı	-73.148	0
Duran varlık satış zararları	-10.988	-22.732
Feshedilen iş ortaklıkları zararı	0	-150.919
Muhtelif giderler	-32.782	-80.832
Toplam	-6.357.860	-1.152.664

iii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Genel Yönetim Giderleri	Dp 24, KZT	-1.003.618	-608.753
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları</i>	NAT	-1.003.618	

³³ Diğer Giderler + Finansal Giderler + Fark

³⁴ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları

i. Vergi ödemeleri (iadeler)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	Dp 10 ³⁵ T 22	1.384.408	897.235	487.173
<i>Vergi Ödemeleri</i>	NAT	-487.173		

Tablo 22: Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

10. CARİ DÖNEM VERGİSİYLE İLGİLİ VARLIKLAR			
		31.12.2017	31.12.2016
Banka stopaj kesintileri		1.652	125
İnşaat işlerinden stopaj kesintileri		1.382.756	897.110
Toplam		1.384.408	897.235

ii. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)</i> ³⁶	NAT	5.113.433	9.276.309

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar – Çıkışlar	Dp 13, T 23	-145.020	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller -Çıkışlar	Dp 12, T 24	-1.925.000	
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</i> ³⁷	NAT	145.020 1.925.000 -103.478 1.966.542	
Fark ³⁸		-103.478	

Tablo 23: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

13. MADDİ DURAN VARLIKLAR				
Şirketin duran varlıklarında yıllar itibariyle gözlenen hareket aşağıdaki gibidir;				
Duran Varlıklar	01.01.2017	Girişler	Çıkışlar	31.12.2017
Arsa ve araziler	10.411.474	0	0	10.411.474
Binalar	32.509.561	822.355	0	33.331.916
Makine tesis ve cihazlar	3.216.620	26.560	-93.220	3.149.960
Taşıtlar	1.873.619	219.784	-51.800	2.041.603
Demirbaşlar	4.524.495	549.891	0	5.074.386
Yapılmakta olan yatırımlar	1.696.964	799.325	-799.325	1.696.964
Toplam	54.232.733	2.417.915	-944.345	55.706.303

³⁵ Nakit akış tablosunda 9 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar 10 numaralı dipnotta verilmiştir. Bk. **Tablo 22.**

³⁶ İlgili tutara ilişkin olarak nakit akış tablosunda herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır. Ek bilgiye ihtiyaç vardır.

³⁷ - Maddi Duran Varlıklardaki Çıkışlar - Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerdeki Çıkışlar + Fark

³⁸ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 24: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullere İlişkin Dipnot (YAYLA)

12. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER					
Duran Varlıklar	01.01.2017	Girişler	Çıkışlar	Değerleme	31.12.2017
Arsa ve araziler	16.445.000	0	-1.925.000	0	14.520.000
Binalar	3.985.000	0	0	0	3.985.000
Toplam	20.430.000	0	-1.925.000	0	18.505.000

2. Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar - Girişler	Dp 13, T 23	2.417.915	
Maddi Duran Varlıklar - Yapılmakta Olan Yatırımlar		-467.079	
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları</i> ³⁹	NAT	-2.417.915 467.079 -1.618.590	

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Banka Kredileri Kısa Vadeli	Dp 5, FDT	14.866.378	12.656.698	2.209.680
<i>Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri</i>	NAT	2.209.680 -62.978 2.146.702		
Fark ⁴⁰		-62.978		

2. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Banka Kredileri Uzun Vadeli	Dp 5, FDT	16.295.114	20.798.507	-4.503.393
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	-4.503.393		

3. Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Kısa Vadeli	Dp 5, FDT	450.516	419.088	31.428
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Uzun Vadeli		41.259	514.463	-473.204
<i>Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	31.428 -473.204 -441.776		

4.3. Araştırma Bulguları

Brüt yönteme göre nakit akış tablolarını düzenleyen reel sektör işletmelerinin nakit akışlarına dair raporları incelendiğinde elde edilen bulgular aşağıdaki maddelerde özetlenmiştir;

- İşletmelerin %50'sinin nakit akış tablolarında yer alan tüm nakit akışları unsurlarına ilişkin dipnot referansı bulunmamaktadır⁴¹.
- Diğer işletmelerin nakit akış tablolarında yer alan bazı nakit akışı tutarlarına ilişkin herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır⁴².

³⁹ - Maddi Duran Varlıklardaki Girişler - Yapılmakta Olan Yatırımlar

⁴⁰ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

⁴¹ Bk. GEDZA, (2017); GSDHO, (2017); KRTEK, (2017); UMPAS, (2017).

⁴² Bk. 36 numaralı dipnot.

- Nakit akış tablosunda yanlış dipnota referans veren işletmeler tespit edilmiştir⁴³.
- Nakit akış tablosunda sunulan bilgi ile dipnotlarda açıklanan veriler arasında uyumsuzluk olan ve nakit akış tablosunda yanlış bilginin sunulduğu tespit edilmiştir⁴⁴.
- Tüm bu hususlara ek olarak finansal tablo kullanıcılarının nakit akış tablosunda yer alan verileri finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak teyit edebilmesinin tam olarak mümkün olmadığı tespit edilmiştir⁴⁵. Bu bakımdan bazı hususlarda ek bilgi gereksinimleri söz konusudur.
- Nakit akış tablosunda yer alan unsurlara ilişkin hesaplamaların tutturulamamasının nedenlerinden biri gelir tablosunun özet olması ve dolayısıyla gelir ve giderlerin detaylarının görülememesidir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türkiye’de nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin analizi sonucunda şirketlerin %80’inden fazlası net yönteme göre nakit akış tablosunu raporladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin de büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı bu yöntemi kullanmaktadır. Brüt yöntemin finansal tablo kullanıcılarına sağladığı faydalar ve net yönteme göre üstünlükleri Brüt ve Net Yöntem Karşılaştırması bölümünde ele alınmıştır. Net yöntem, finansal tablo kullanıcısına işletme

faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları hakkında detaylı bilgi verememektedir. Nakit akış tablosunun amacına uygun raporlama biçimi brüt yöntemdir ve bu yönetime göre raporlamanın yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Çalışma kapsamında brüt yönetime göre düzenlenmiş nakit akış tablolarında sunulan bilgilerin finansal tablo kullanıcıları için yeterliliği ele alınmıştır. Nakit akışlarının raporlanmasında karşılaşılan eksiklikler değerlendirilmiştir. Bu eksikliklerin temel nedenleri arasında finansal tablo kullanıcılarının nakit akış tablosunda yer alan verileri finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak teyit edebilmesinin tam olarak mümkün olmamasıdır. Nakit akış tablosunda yer alan unsurlara ilişkin hesaplamaların tutturulamamasının nedenlerinden bir diğeri de gelir tablosunun özet olması ve dolayısıyla gelir ve giderlerin detaylarının görülememesidir. Söz konusu eksikliklerin giderilmesiyle nakit akışlarına ilişkin raporlamaların niteliği artırılmış olacaktır. Finansal tabloları düzenlemekle sorumlu olanların nakit akış tablosunda sunulan bilgileri daha detaylı hale getirmeleri gerekmektedir. Özellikle nakit akış tablosunun hazırlanmasında yapılan hesaplamaların dipnotlarda gösterilmesi finansal tablo kullanıcıları için bir gerekliliktir. Böylelikle, finansal tablo kullanıcılarının; finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanarak nakit akış tablosunda yer alan unsurlara dair teyit edici hesaplamalar yapmalarına olanak sağlanmış olacaktır.

⁴³ Bk. 30 ve 35 numaralı dipnotlar ve Tablo:22.

⁴⁴ Bk. 23 numaralı Dipnot ve Tablo:12.

⁴⁵ Bk. 23, 29, 32, 34, 38, 40 numaralı dipnotlar.

KAYNAKÇA

1. AKDOĞAN, N. ve Tenker, N. (2007). *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
2. ALDERMAN, C. W. ve Minyard, D. H. (1991). Preparing and Presenting Statements of Cash Flows. *Journal of Accountancy*, 171(1), 112-118.
3. AROLA, A. (2015). *The Cash Flow Statement Under Scrutiny: Six problem areas that make it less useful than it could be*. (Yayımlanmamış phd thesis). University of Tampere, Tampere.
4. BAHNSON, P. R., Miller, P. B. W. ve Budge, B. P. (1996). Nonarticulation in Cash Flow Statements and Implications for Education, Research and Practice. *Accounting Horizons*, 10(4), 1-15.
5. BAYRAKCIOĞLU, S. (2019). *Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sisteminde Dönemiçi Nakit Akışlarından Nakit Akış Tablosunun Hazırlanabilirliği Üzerine Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
6. BAYRI, O. (2007). Nakit Akışlarının Raporlanmasının Standardizasyonu ve Nakit Akış Muhasebesi Organizasyonu. *Dayanışma Dergisi*, (97), 22-32.
7. BDDK. (2018). Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu - Kuruluşlar. 27 Aralık 2018 tarihinde <http://www.bddk.org.tr/Kuruluslar> adresinden erişildi.
8. BİST Pay Endeksleri Temel Kuralları. (2016). 11 Mayıs 2018 tarihinde <http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/endeksler/bist-pay-endeksleri-temel-kurallari.pdf?sfvrsn=4> adresinden erişildi.
9. BOBİ FRIS. (2017). *Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı*. Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
10. BOYD, T. ve Cortese-Danile, T. M. (2000). Using the Cash Flow Statement to Improve Credit Analysis Credit Analysis. *Commercial Lending Review*, 16, 55-59.
11. BRADBURY, M. (2011). Direct or Indirect Cash Flow Statements? *Australian Accounting Review*, 21(2), 124-130.
12. CANBAŞ, S. ve Doğukanlı, H. (2007). *Finansal Pazarlar: Finansal Kurumlar ve Sermaye Pazarı Analizleri* (4. Baskı.). Adana: Karahan Kitabevi.
13. CHENG, C. ve Hollie, D. (2008). Do core and non-core cash flows from operations persist differentially in predicting future cash flows? *Review of Quantitative Finance & Accounting*, 31(1), 29-53. doi:10.1007/s11156-007-0062-7
14. ÇİFTÇİ, Y. ve Sarıoğlu, L. (2007). Nakit Akış Tablosu İle İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamalarla Karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, 10(1-2), 181-200.
15. DUBOISÉE de Ricquebourg, A. J. (2013). *The Usefulness of Direct Cash Flow Statements Under IFRS*. (Yayımlanmamış phd thesis). University of Leeds, Leeds.
16. FARSHADFAR, S. ve Monem, R. (2013). Further Evidence on the Usefulness of Direct Method Cash Flow Components for Forecasting Future Cash Flows. *The international journal of accounting*, 48(1), 111-133.
17. FRIDSON, M. S. ve Alvarez, F. (2002). *Financial Statement Analysis : A Practitioner's Guide*. Wiley finance (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
18. GEDZA. (2017). Gediz Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 31 Aralık 2018 tarihinde

- <https://www.kap.org.tr/tr/ek-indir/4028328c61c473770161fb3f60c93d59> adresinden erişildi.
19. GITMAN, L. J. ve Zutter, C. J. (2012). *Principles of Managerial Finance*. Boston: Prentice Hall.
 20. GSDHO. (2017). GSD Holding A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 31 Aralık 2018 tarihinde <http://www.gsdholding.com.tr/images/pdf/5-YATIRIMCI%20%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0LER%C4%B0/18-Mali%20Tablolar%20ve%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20Denetim%20Raporlar%C4%B1/2017/gsdho-konsolide%20finansal%20tablo%20raporu-31.12.17.pdf> adresinden erişildi.
 21. GUERARD, J. B. ve Schwartz, E. (2007). *Quantitative Corporate Finance*. New York: Springer.
 22. GÜCENME, Ü. ve Arsoy, A. P. (2006). Muhasebe Standartlarındaki Sınıflandırılmış Nakit Akım Tablosu Formatı ile Finansal Performansın Ölçülmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (30), 66-74.
 23. HABER, J. ve Wallace, K. (2017). Preparing the Statement of Cash Flows Using the Direct Method: Illustrating a Simpler Approach. *CPA Journal*, 87(4), 52-55.
 24. JEPPSON, N. H., Ruddy, J. A. ve Salerno, D. F. (2016). The Statement of Cash Flows and the Direct Method of Presentation. *Management Accounting Quarterly*, 17(3), 1-9.
 25. JOHNSON, B. E. (1994). The Ascent of the Cash Flow Statement. *Journal of Accounting Education*, 12(4), 375–383.
 26. KAP. (2018). Sektörler. 20 Aralık 2018 tarihinde <https://www.kap.org.tr/tr/Sektorler> adresinden erişildi.
 27. KARAPINAR, A. ve Zaif, F. A. (2013). *Uluslararası Finansal Raporlama Standartları İle Uyumlu Finansal Analiz*. Ankara: Gazi Kitabevi.
 28. KARĞIN, M. ve Aktaş, R. (2011). Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (52), 1–24.
 29. KEPÇE, N. (2017). *Nakit Akış Tablosu Alternatif Bir Yaklaşım*. Eskişehir: Nisan Kitabevi Yayınları.
 30. KISAKÜREK, M. M. ve Ayarlıoğlu, M. A. (2014). Endirekt Yönteme Göre Nakit Akım Tablosunun Hazırlanması. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 193-213.
 31. KIESO, D. E., Weygandt, J. J. ve Warfield, T. D. (2013). *Intermediate Accounting* (IFRS edition, 2nd edition.). Hoboken, NJ: Wiley.
 32. KLAMMER, T. (2017). *Statement of Cash Flows: Preparation, Presentation, and Use*. New York, NY: American Institute of Certified Public Accountants, Inc. doi:10.1002/9781119509042
 33. KRISHNAN, G. V. ve Largay, J. A. (2000). The Predictive Ability of Direct Method Cash Flow Information. *Journal of Business Finance & Accounting*, 27(1-2), 215-245. doi:10.1111/1468-5957.00311
 34. KRTEK. (2017). Karsu Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 31 Aralık 2018 tarihinde <https://karsu.com.tr/wp-content/uploads/31122017Dipnotlar.pdf> adresinden erişildi.
 35. MULFORD, C. W. ve Comiskey, E. E. (2005). *Creative Cash Flow Reporting: Uncovering Sustainable Financial Performance*. Hoboken, N.J: J. Wiley.
 36. ORHAN, A. ve Başar, A. B. (2015). İşletmelerde Nakit Akış Profilleri ve Analizi: Bist 100 İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 8(2), 107-121.

37. ORPURT, S. F. ve Zang, Y. (2009). Do Direct Cash Flow Disclosures Help Predict Future Operating Cash Flows and Earnings? *The Accounting Review*, 84(3), 893-935.
38. ÖNCE, S. (Ed.). (2013a). *Finansal Tablolar Analizi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2996.
39. ÖNCE, S. (Ed.). (2013b). *Mali Analiz*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3013.
40. ÖZBİRECİKLİ, M., Kıymetli Şen, İ. ve Tüm, K. (2017). *Uygulamaya Dönük Örnekli Açıklamalarla Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı BOBİ FRS*. Ankara: Detay Yayıncılık.
41. ÖZDEMİR, S. (2014). Nakit Akış Tablosunun Hazırlanmasında Yöntem Tartışmaları ve TMS 7 Standardı Şartlarına Uygun Brüt (Dolaysız) Yönteme Göre Örnek Bir Uygulama. *Mali Çözüm Dergisi*, (25(125)), 57-76.
42. PEKDEMİR, R. ve Yönet, N. K. (2010). Exploratory Evidence for the Adoption of the IAS 7 in Turkey. *Accounting and Management Information Systems*, 9(4), 524-538.
43. PKENT. (2017). Petrokent Turizm A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 19 Ekim 2018 tarihinde <http://www.petrokent.com.tr/files/finansaltablolar/2017-4.pdf> adresinden erişildi.
44. RAO, M. E. T. (2006). *Accounting and Financial Management for BCA & MCA*. New Delhi: New Age International (P) Ltd., Publishers.
45. RUE, J. C. ve Kirk, F. (1996). Settling the Cash Flow Statement Dispute. *The National Public Accountant*, 41(6), 17-24.
46. SAYILGAN, G. (2011). *Soru ve Yanıtlarıyla İşletme Finansmanı* (5. Baskı.). Ankara: Turhan Kitabevi.
47. SAYILGAN, G. (2017). *Soru ve Yanıtlarıyla İşletme Finansmanı* (7. Baskı.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
48. SPK. Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ Seri: XI, No: 25 (2003).
49. TMS 7. (2005). *Nakit Akış Tabloları*. Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
50. TROUT, R. K., Tanner, M. M. ve Nicholas, L. (1993). On Track with Direct Cash Flow. *Management Accounting (USA)*, 75(1), 23-27.
51. UMPAS. (2017). Umpaş Holding A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 31 Aralık 2018 tarihinde http://www.umpas.com.tr/uploads/bdr_2.pdf adresinden erişildi.
52. WEYGANDT, J. J. (Ed.). (2009). *Hospitality Financial Accounting* (2nd ed., New ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
53. WEYGANDT, J. J., Kieso, D. E. ve Kimmel, P. D. (2014). *Financial Accounting* (Ninth edition.). Hoboken, NJ: Wiley.
54. YAYLA. (2017). Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. 31 Aralık 2018 tarihinde http://www.yayla.tc/dosyalar/site_resim/yatirimci/Yayla%20_BDR_%20122017.pdf adresinden erişildi.
55. YÜCEL, A. G. (2017). *Finansal Raporlama, Nakit Akış Tablosu ve Fon Akışı Tablosu*. Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası. <https://www.youtube.com/watch?v=d4VOBTaB4Hc> adresinden erişildi.
56. ZHAO, L. (2013). Does the Presentation Format of the Statement of Cash Flows Affect Analysts' Cash Flow Forecast. *The Journal of International Management Studies*, 8(2), 49-53.